

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. президента Науково-дослідного
інституту публічного права
д.ю.н, професор

С.О. Короед
«11» листопада 2024 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні», поданої на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», затвердженої Вченою радою Науково-дослідного інституту публічного права 3 грудня 2021 року (протокол № 15)

ВИТЯГ

із протоколу спільного засідання відділів актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики, науково-правових експертиз та законопроектних робіт, проблем публічного права, організаційного забезпечення наукових проектів і міжнародної діяльності Науково-дослідного інституту публічного права від «8» листопада 2024 року.

Присутні 11 осіб:

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права – *головуючий на засіданні*;

Короед Сергій Олександрович – доктор юридичних наук, професор, в.о. президента Науково-дослідного інституту публічного права;

Гаруст Юрій Віталійович – доктор юридичних наук, професор, заступник президента з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Боровик Андрій Володимирович – кандидат юридичних наук, доцент, віце-президент з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права;

Сорока Лариса Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу аспірантури Науково-дослідного інституту публічного права;

Куркова Ксенія Миколаївна – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу актуальних питань філософії права та юридичної лінгвістики Науково-дослідного інституту публічного права;

Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права – *науковий керівник*;

Козін Сергій Миколайович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник відділу науково-правових експертиз та законопроектних робіт Науково-дослідного інституту публічного права;

Курило Інна Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права;

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права.

Запрошені:

Рудяк Іван Сергійович – *здобувач ступеня доктора філософії*.

Порядок денний:

Публічна презентація здобувачем Рудяком Іваном Сергійовичем на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право та її обговорення з метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів.

Науковий керівник – **Луценко-Миськів Леся Ігорівна** – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права.

Головуючий по цьому питанню – **Овчарук Сергій Станіславович** – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня доктора філософії Рудяка І. С. про результати дисертаційного дослідження. У своїй доповіді він обґрунтував актуальність обраної теми дисертаційної роботи, визначив мету, завдання, предмет, об'єкт та методи дослідження, розкрив структуру роботи та основні її положення, показав їх новизну, теоретичне та практичне значення. Здобувач наголосив на таких аспектах свого дослідження.

Сервісна ідеологія в контексті публічно-правового поля прийшла на зміну усталеним авторитарним методам управління, які у ході динамічності суспільного розвитку втратили свою актуальність. У зв'язку з цим світова демократична спільнота дійшла остаточного висновку – держава має належним чином реалізовувати публічні інтереси тим самим охороняти та захищати публічне благо як цінність, що немає матеріального еквівалента. Це конкретний, але абстрактний соціальний феномен, що відображає колективні

ідеали та переконання, на яких базується суспільний устрій. Обов'язком демократичної, правової, соціальної держави є гарантування соціальної гармонії, а також задоволення потреб громадян у наданні різноманітних послуг.

Публічна адміністрація як ключовий суб'єкт реалізації зазначеного обов'язку, своїми адміністративними діями має втілювати в правореалізацію основні ідеї концепції «служіння суспільству», проте з одночасним виконанням низки інших важливих задач у сфері розбудови державності. Першочергово йдеться про процедури формування та реалізації державних політик, розподіл державних ресурсів, розбудову економічного потенціалу та розвиток громадської свідомості.

Сучасний етап здійснення такої діяльності відзначається декількома характерними особливостями. По-перше, суспільство, особливо в умовах нестабільності (наприклад, під час війни), прагне до більшої прозорості та підзвітності представників влади, наявності зворотного взаємозв'язку. По-друге, суспільний запит на цифровізацію породжує необхідність безперервного технологічного розвитку, однак ресурсів, знань та можливостей до забезпечення якого публічна адміністрація не завжди має в достатній мірі. По-третє, швидкоплинність окремих процесів, а також мінливість безпекового середовища України вимагає формування здатності у представників держави швидко адаптуватися до змін в управлінському середовищі, оперативності в контексті прийняття важливих рішень, проте з обов'язковим збереженням кореляційного взаємозв'язку між діями та наслідками.

Примітним також є те, що положення Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р, акцентують увагу на необхідності вирішення проблеми забезпечення сталого розвитку держави, що є неможливим допоки актуальним є: «1) створення професійної, результативної, ефективної та підзвітної системи центральних органів виконавчої влади; 2) зниження адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, покращення якості надання адміністративних послуг, забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій; 3) підвищення рівня довіри громадян та бізнесу до держави».

У цьому контексті антикризове публічне адміністрування набуває ключового значення, адже спрямовується на подолання викликів, що зумовлюють дефективність сучасного державного управління, яке тільки набуває обрисів належного публічного адміністрування в Україні.

Мета дисертаційного дослідження полягає у визначенні юридичної природи антикризового публічного адміністрування у спосіб ідентифікації його концептуального базису, нормативної основи, соціальної значимості задля розширення наукових знань про його унікальну роль в процедурах управління суспільно важливими процесами та при вирішенні актуальних проблем публічного значення в Україні.

Досягнення поставленої мети зумовлює необхідність вирішення таких завдань:

- розкрити парадигмальні особливості детермінації змісту та сутності публічного адміністрування в Україні;
- схарактеризувати інститут публічного адміністрування в Україні через призму псевдостійкості;
- визначити антикризове публічне адміністрування як новітню форму реалізації публічно-владних управлінських функцій в Україні;
- схарактеризувати нормативні засади антикризового публічного адміністрування в Україні;
- надати об’єктно-суб’єктну характеристику антикризового публічного адміністрування в Україні;
- визначити принципи антикризового публічного адміністрування в Україні;
- розкрити зміст та сутність інструментів антикризового публічного адміністрування в Україні;
- запропонувати напрями підвищення результативності реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні.

Об’єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері організації та реалізації антикризового публічного адміністрування в Україні.

Предмет дослідження – антикризове публічне адміністрування в Україні.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень у межах науки адміністративного права, що надає наукове обґрунтування теоретико-методологічних засад та розкриває практичні рекомендації щодо вирішення актуальних проблем становлення та розвитку антикризового публічного адміністрування в Україні. За результатами проведеного аналізу сформульовано наукові положення та висновки, запропоновані особисто здобувачем. Основні з них такі:

вперше:

- схарактеризовано інститут публічного адміністрування в Україні через призму псевдостійкості, адже: 1) нормативної фіксації означений інститут так і не здобув, а подальший його розвиток об’єктивується реформуванням інститутів публічної та державної служби, оптимізацією точкових аспектів діяльності органів виконавчої влади та окремо – органів місцевого самоврядування; 2) довіра громадян до виконавчих органів та органів місцевого самоврядування залишається на низькому рівні, і стабільного підвищення цього індикатора поки не спостерігається; 3) рівень життя громадян України є вкрай низьким та відсутньою є відчутна динаміка до його покращення; 4) доведеною є не відповідність діяльності публічних адміністрацій Принципам публічного адміністрування Програми SIGMA;
- обґрунтовується доцільність ідентифікації антикризового публічного адміністрування як новітньої форми реалізації публічно-владних управлінських функцій в Україні на основі таких ознак: 1) фокусується на забезпеченні стійкості та збалансованості в реалізації управлінських дій, передбачаючи не лише реагування на кризу, але й створення умов для стабільності та передбачуваності суспільного розвитку; 2) основним методом, що формує його

концептуальний зміст є превентивний, який зосереджується на прогнозуванні та мінімізації потенційних ризиків до їхнього виникнення; 3) є гнучкою та адаптивною системою, здатною до саморозвитку; 4) передбачає формування та реалізацію міжсекторальних постійних взаємозв'язків різних рівнів та обмін ресурсами взаємодіючих сторін; 5) ґрунтується на постулаті відкритості та прозорості під час прийняття рішень, навіть за умов наявності кризи;

– в аспекті підвищення результативності реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні (наприклад, виирішення проблем: а) відсутності акцентуації на превентивній складовій реалізації публічного адміністрування в Україні, що проявляється браком статечного планування та оцінювання ймовірності наслідків від прийнятих управлінських рішень; б) ресурсного дефіциту держави, який обумовлений нераціональним використанням бюджетних коштів, корупційною складовою, відсутністю середнього класу, низьким рівнем промислового та науково-технологічного розвитку, зростанням зовнішнього боргу, неефективною податковою політикою та стрімким розвитком тіньової економіки тощо; в) низького і неадекватного рівня оплати праці публічних службовців; г) інституційної неспроможності уряду діяти послідовно та передбачливо; д) недотримання нормотворцями вимог щодо «якості закону», що є основною причиною їхньої неефективності; е) недосконалості інституту відповідальності за прийняття управлінських рішень; ж) не сформованості механізмів міжвідомчих взаємодій, які мають забезпечувати узгодженість та координованість прийняття рішень на різних управлінських рівнях; з) дисбалансу впливу між центральним і місцевим рівнями управління, що породжує обмеження вільного вираження місцевих потреб та позбавляє локальний рівень управління можливості впливати на загальнонаціональну стратегію розвитку) запропоновано опрацювати це питання комплексно та спеціалізовано, зокрема у спосіб розробки та реалізації Концепції становлення антикризового публічного адміністрування в Україні, Стратегії реалізації антикризового публічного адміністрування в Україні на визначений період, а також плану заходів, необхідних для виконання її положень;

удосконалено:

– змістову визначеність категорії «публічна адміністрація» в контексті необхідності розширення нормативного дискурсу розкриття її юридичної природи, яка нині фокусується на здійсненні виключно адміністративних функцій суб'єктів владних повноважень (надання адміністративних послуг, проведення інспекційної діяльності та вирішення інших індивідуальних справ) без врахування важливості реалізації завдань стратегічно-планового та організаційного характеру;

– наукове розуміння категорії «принципи антикризового публічного адміністрування в Україні» як системи ціннісних орієнтацій, які забезпечують ефективність і послідовність управлінських дій та рішень у спосіб наповнення їх ідейним змістом, що відображає відповідальне ставлення публічної адміністрації до охорони та захисту публічного блага через реалізацію

публічного інтересу в короткостроковій та довгостроковій перспективі;

отримали подальший розвиток:

– наукові положення щодо розкриття парадигмальних особливостей детермінації змісту та сутності публічного адміністрування в Україні, що представлені характеристикою його: 1) об'єктивізації (як відповідного процесу, що репрезентує виконання конкретних державних функцій); 2) становлення та розвитку (у вияві трансформації державного управління в сучасну публічну адміністрацію європейського зразку); 3) ідейно-концепційного підґрунтя (постулати необхідності задоволення потреб споживачів якісним сервісним забезпеченням, що репрезентується створенням ефективної та гармонійної структури, спрямованої на задоволення потреб громадян у наданні різноманітних послуг);

– наукові узагальнення, що нормативні засади антикризового публічного адміністрування в Україні є недостатньо розвиненими та фрагментарними, у наслідок чого превентивний підхід у державному управлінні кризами не впроваджений належним чином; натомість держава більше зосереджена на реакційних заходах для подолання кризових ситуацій, що не дає системного ефекту для довгострокової стабільності;

– наукові роздуми щодо основних інструментів діяльності Кабінету Міністрів України як суб'єкта реалізації антикризового публічного адміністрування в Україні, провідним з яких названо видання (затвердження) нормативно-правових актів, якими він забезпечує функціональну основу для становлення та розвитку різнорідних адміністративно-правових механізмів врегулювання питань публічного значення.

Після закінченні доповіді здобувачу присутніми були поставлені такі питання:

Запитання Курило І.В.: Як Ви можете схарактеризувати поточний стан сервісної ідеї розвитку публічного адміністрування України?

Рудяк І. С.: Дякую за запитання. Загалом, на нашу думку, з точки зору публічного адміністрування України, сервісна ідея розвитку може брати початок з 1996 року (прийняття Конституції України) зі спеціалізованим розвитком у 1998 році (постановлення відповідним указом Президента України необхідності забезпечення реформування системи державного управління в Україні). Поточний стан її еволюційності ми характеризуємо як стратегічно плановий, що репрезентує трансформації державного управління в ефективну публічну адміністрацію, концепційна сутність якої буде пронизана постулатами необхідності задоволення потреб споживачів якісним сервісним забезпеченням.

Запитання Куркової К.М.: Який зміст поняттєвого розуміння Ви вкладаєте в термін «антикризове публічне адміністрування»?

Рудяк І. С.: Дякую за запитання. Антикризове публічне адміністрування ми розглядаємо як підхід в діяльності публічної адміністрації, що формує організаційну структуру реалізації публічно-владних управлінських функцій на

основі превентивно-реакційного управління ризиками та можливостями, пов'язаними зі сферою її відання.

Запитання Ріпенка А.І.: Що є об'єктом антикризового публічного адміністрування в Україні?

Рудяк І. С.: Дякую за запитання. Загалом об'єктом антикризового публічного адміністрування в Україні є всезагальні потреби та інтереси, – суспільні блага, які органічно мають прояв у межах економічної сфери, де забезпечується виробництво та розподіл матеріальних благ; соціальної сфери, яка охоплює систему охорони здоров'я, освіти, соціального забезпечення та інших соціальних послуг; політичної сфери, що включає управління державою, адміністративно-правове регулювання, забезпечення правопорядку та безпеки; а також екологічної сфери, де відбувається взаємодія суспільства з природним середовищем та умовами існування в ньому.

Запитання Короеда С.О.: Якою Ви представляєте систему принципів антикризового публічного адміністрування в Україні?

Рудяк І. С.: Дякую за запитання. Ми виокремили декілька підходів до ідентифікації складових системи принципів антикризового публічного адміністрування в Україні. Найбільш суттєвим їхнім поділом, на нашу думку, є той, що репрезентує систему ціннісних орієнтацій, що формують методологічну основу діяльності публічних адміністрацій щодо: 1) реагування на наявність кризових явищ і процесів, ліквідації та пом'якшення їхніх наслідків; 2) подолання системних соціальних, організаційних та технологічних криз; 3) стратегічного планування та реалізації заходів запобігання кризовим явищам у майбутньому. Оскільки вони мають репрезентувати постулати забезпечення стійкості і стабільності системи управління загалом та сфер діяльності публічної адміністрації – зокрема, їх гнучкості та адаптивності до мінливого безпекового середовища, ми пропонуємо виокремлювати такі базові, основоположні принципи антикризового публічного адміністрування в Україні як: принцип завчасної превенції; принцип своєчасності та оперативності; принцип безперервності; принцип єдності та координаційності; принцип ресурсної достатності; принцип професіоналізму, інноваційності та відкритості до змін; принцип відповідальності; принцип цілеспрямованості.

У подальшому обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь присутні члени спільного засідання.

Науковий керівник – Луценко-Миськів Леся Ігорівна – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права зазначила, що підготовлена Рудяком Іваном Сергійовичем дисертаційна робота на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», є результатом науково-теоретичної та практичної діяльності здобувача. Під час опрацювання обраної до аналізу проблематики він зарекомендував себе як

наполегливий дослідник, який на достатньому рівні оволодів навиками здійснення наукового-пізнання.

Підготовлена робота відзначається структурованістю та логічною побудовою змісту, що досягнуто неодноразовим узгодженням її положень з науковим керівником. Здобувач проявив себе з позитивної сторони своїм вмінням критично мислити, аналізувати наявні наукові здобутки адміністративно-правової галузі наукових знань, підбирати доцільну літературу для опрацювання, а також розумінням специфіки обраної тематики дослідження. Сукупно це дало йому можливість представити актуальні та цікаві висновки і узагальнення, які мають належне наукове обґрунтування.

Дисертація базується на основі чинних, на момент її обговорення, положень законодавчих та підзаконних актів, що дозволяє безпосередньо застосовувати її матеріали в освітньому процесі та використовувати для удосконалення вітчизняного законодавства, причому не тільки в контексті оптимізації засад здійснення державного управління, яке трансформується в публічне адміністрування, а й загалом важливих процедурних аспектів розвитку сфери державотворення в Україні.

У межах роботи над дисертацією здобувачем підготовлено одноосібно сім наукових праць, серед яких чотири статті у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук та три тези доповідей і повідомлень на науково-практичних конференціях. Індивідуальний план наукової роботи та навчальний план здобувачем виконано у повному обсязі.

Загалом дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор – Рудяк Іван Сергійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Вважаю, що дисертаційну роботу можна представити до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Далі надано слово *рецензентам роботи*.

Ріпенко Артем Ігорович – доктор юридичних наук, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначив, що актуальність дисертаційної роботи Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» не викликає сумнівів, адже відсутність ефективної моделі функціонування інституту публічного адміністрування в Україні, низька якість кадрового ресурсу, слабка громадська свідомість, корумпованість державного апарату та брак стратегій підтримки справжніх, професійних та відповідальних кандидатів публічної служби дійсно є важливими проблемами, вирішення яких має бути комплексним та науково обґрунтованим.

Він констатував, що зміст роботи відображає її логічність та структурованість. Чітко представляється взаємозв'язок між практичними та теоретичними аспектами опрацьованої проблематики, поетапність вивчення дисертантом предмету дослідження. Мета та завдання дослідження, їх постановка та послідовність дозволили автору розкрити основний зміст теми.

Основні положення та рекомендації, що містить дисертація, достатньою мірою апробовані та ґрунтуються на широкій науковій та емпіричній базі. Представлена дисертація є самостійним дослідженням про що свідчить використання значного обсягу узагальнених теоретичних матеріалів та відповідних наукових методів. Новизна підходів до вирішення ряду проблем, аргументованість в основних висновках відрізняють дослідження дисертанта.

В цілому дисертаційна робота Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» є актуальним дослідженням, а викладені автором висновки і пропозиції мають велике практичне значення.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Гаруст Юрій Віталійович – доктор юридичних наук, професор, заступник президента з наукової роботи Науково-дослідного інституту публічного права, як *рецензент роботи* відзначив, що дисертаційна робота заснована на комплексному, системному підході, характеризується відповідним рівнем наукових узагальнень. Її структурна побудова є логічною та доцільною для вирішення поставлених завдань і досягнення мети дослідження.

Він наголосив, що про вагомість здійсненого дослідження свідчать зокрема сформовані нові наукові положення і висновки, запропонованих особисто здобувачем. Серед таких виділено належне обґрунтування доцільності ідентифікації антикризового публічного адміністрування як новітньої форми реалізації публічно-владних управлінських функцій в Україні.

Констатується, що автор з поставленим науковим завданням успішно впорався. Ним дотримано усі правила здійснення дослідження, запропоновано низку теоретично обґрунтованих положень, а також пропозицій та рекомендацій, спрямованих на вдосконалення чинного законодавства в частині підвищення результативності реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні.

Зміст роботи, перелік наукових публікацій доводить наукову зрілість, володіння здобувачем методикою дослідницької роботи, умінням узагальнювати досягнуте в науці і на основі досягнутого самостійно формулювати гіпотези, положення, висновки, які мають концептуальний характер та є основою для подальших наукових пошуків у цьому напрямку.

Дисертація Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» є завершеним дослідженням, самостійною, завершеною науковою працею, яку виконано за актуальною та практично значущою темою.

Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право», Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та може бути подана до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

Шкарупа Костянтин Вікторович – доктор юридичних наук, старший дослідник, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту публічного права зазначив, що дисертація Рудяка Івана Сергійовича беззаперечно є цікавою, новою та актуальною, адже надає наукове обґрунтування теоретико-методологічних засад та розкриває практичні рекомендації щодо вирішення актуальних проблем становлення та розвитку антикризового публічного адміністрування в Україні.

Ознайомлення з працею здобувача дозволило зробити висновок про те, що дисертант сформував чіткі, зрозумілі, а головне актуальні задачі. Які, до речі, він повністю виконав. Вдало підібрано методологічний та емпіричний базис, що свідчить про сформованість здобувача як науковця. В цілому робота складає враження завершеності та комплексності в контексті порушених у ній питань.

Загалом, результати дисертаційного дослідження мають як теоретичне, так і практичне значення. Тому дисертаційна робота Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» заслуговує на рекомендацію до захисту.

Овчарук Сергій Станіславович – доктор юридичних наук, професор, завідувач відділу Науково-дослідного інституту публічного права, зауважив, що робота Рудяка Івана Сергійовича репрезентує результати розгляду істинних та комплексних детермінант ілюзивної стійкості публічного адміністрування в Україні, що саме по собі вже є теоретично значимим аспектом. Акцентуація на юридичній природі антикризового публічного адміністрування у спосіб ідентифікації його концептуального базису, нормативної основи, соціальної значимості задля розширення наукових знань про його унікальну роль в процедурах управління суспільно важливими процесами та при вирішенні актуальних проблем публічного значення в Україні беззаперечно є доречною та своєчасною.

Рудяк Іван Сергійович пропонує в контексті підвищення результативності реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні на нормативно-регуляторному та організаційно-управлінському рівнях впровадити такі об'єктивно необхідні оптимізаційні практики як: 1) зміцнити превентивний

компонент публічного адміністрування, запровадивши процедури: а) стратегічного планування на локальному, центральному та державному рівнях, положення яких мають формуватись на основі пріоритету потреб локального рівня; б) оцінки наслідків від прийняття управлінських рішень; 2) започаткувати механізми виходу із бюджетної кризи шляхом посилення процедур моніторингу та аудиту використання державних коштів, ефективного управління державним боргом, зміцнення антикорупційної спроможності держави та системи публічних закупівель; 3) забезпечити конкурентоспроможний рівень заробітної плати публічних службовців у кореляції з ефективним використанням коштів державного бюджету; 4) забезпечити роботу допоміжної структури, що сприятиме процесу ухвалення стратегічних рішень урядом, відповідатиме за міжміністерську координацію; 5) посилити вимоги до проведення оцінки проектів нормативно-правових актів; 6) встановити механізми контролю за якістю виконання обов'язків керівництва публічних адміністрацій; 7) підсилити роль місцевих органів влади у формуванні загальнонаціональних стратегій розвитку сфери державного будівництва та забезпечити врахування місцевих потреб при прийнятті рішень на державному рівні.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до вимог МОН України. Дисертант має достатню кількість наукових статей у фахових виданнях та опублікованих тез виступів на конференціях.

Загалом, дисертація Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» являє собою самостійну, завершену, комплексну наукову роботу, яка відповідає відповідним вимогам та може бути рекомендованою до розгляду та разового захисту у спеціалізованій вченій раді.

Рудяк Іван Сергійович висловив виступаючим та всім присутнім подяку за позитивну оцінку його дисертаційного дослідження, за висловлені побажання та професійні поради, що сприяли вдосконаленню змісту та форми дисертаційної роботи та корекції його подальших науково-дослідних планів.

Присутні на засіданні одноголосно запропонували визнати дисертацію Рудяка І.С. завершеною теоретично та практично-значимою науковою роботою, що містить висновки, які сприяють вирішенню нагальної наукової проблеми та є суттєвим внеском у розвиток юридичної науки, і яка може бути рекомендована до захисту у спеціалізованій вченій раді. Запропоновано схвалити такий висновок:

ВИСНОВОК

щодо дисертації Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право»

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена тим, що публічна адміністрація як ключовий суб'єкт реалізації обов'язку держави щодо

гарантування соціальної гармонії, а також задоволення потреб громадян у наданні різноманітних послуг, своїми адміністративними діями має втілювати в правореалізацію основні ідеї концепції «служіння суспільству», проте з одночасним виконанням низки інших важливих задач у сфері розбудови державності. Першочергово йдеться про процедури формування та реалізації державних політик, розподіл державних ресурсів, розбудову економічного потенціалу та розвиток громадської свідомості.

Сучасний етап здійснення такої діяльності відзначається декількома характерними особливостями. По-перше, суспільство, особливо в умовах нестабільності (наприклад, під час війни), прагне до більшої прозорості та підзвітності представників влади, наявності зворотного взаємозв'язку. По-друге, суспільний запит на цифровізацію породжує необхідність безперервного технологічного розвитку, однак ресурсів, знань та можливостей до забезпечення якого публічна адміністрація не завжди має в достатній мірі. По-третє, швидкоплинність окремих процесів, а також мінливість безпекового середовища України вимагає формування здатності у представників держави швидко адаптуватися до змін в управлінському середовищі, оперативності в контексті прийняття важливих рішень, проте з обов'язковим збереженням кореляційного взаємозв'язку між діями та наслідками.

Примітним також є те, що положення Стратегії реформування державного управління України на 2022-2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 року № 831-р, акцентують увагу на необхідності вирішення проблеми забезпечення сталого розвитку держави, що є неможливим допоки актуальним є: «1) створення професійної, результативної, ефективної та підзвітної системи центральних органів виконавчої влади; 2) зниження адміністративного навантаження на суб'єктів господарювання, покращення якості надання адміністративних послуг, забезпечення законності та передбачуваності адміністративних дій; 3) підвищення рівня довіри громадян та бізнесу до держави».

У цьому контексті антикризове публічне адміністрування набуває ключового значення, адже спрямовується на подолання викликів, що зумовлюють дефективність сучасного державного управління, яке тільки набуває обрисів належного публічного адміністрування в Україні.

Наукове завдання, за розв'язання якого здобувач заслуговує присудження наукового ступеня полягає у визначенні юридичної природи антикризового публічного адміністрування у спосіб ідентифікації його концептуального базису, нормативної основи, соціальної значимості задля розширення наукових знань про його унікальну роль в процедурах управління суспільно важливими процесами та при вирішенні актуальних проблем публічного значення в Україні.

На основі проведеного дослідження сформовано ряд нових наукових положень і висновків, які розв'язують важливу наукову проблему; **найсуттєвішими науковими результатами, які одержав здобувач особисто та які характеризуються достовірністю та науковою новизною, є такі:**

– схарактеризовано інститут публічного адміністрування в Україні через призму псевдостійкості, адже: 1) нормативної фіксації означений інститут так і не здобув, а подальший його розвиток об'єктивується реформуванням інститутів публічної та державної служби, оптимізацією точкових аспектів діяльності органів виконавчої влади та окремо – органів місцевого самоврядування; 2) довіра громадян до виконавчих органів та органів місцевого самоврядування залишається на низькому рівні, і стабільного підвищення цього індикатора поки не спостерігається; 3) рівень життя громадян України є вкрай низьким та відсутньою є відчутна динаміка до його покращення; 4) доведеною є не відповідність діяльності публічних адміністрацій Принципам публічного адміністрування Програми SIGMA;

– обґрунтовується доцільність ідентифікації антикризового публічного адміністрування як новітньої форми реалізації публічно-владних управлінських функцій в Україні на основі таких ознак: 1) фокусується на забезпеченні стійкості та збалансованості в реалізації управлінських дій, передбачаючи не лише реагування на кризу, але й створення умов для стабільності та передбачуваності суспільного розвитку; 2) основним методом, що формує його концептуальний зміст є превентивний, який зосереджується на прогнозуванні та мінімізації потенційних ризиків до їхнього виникнення; 3) є гнучкою та адаптивною системою, здатною до саморозвитку; 4) передбачає формування та реалізацію міжсекторальних постійних взаємозв'язків різних рівнів та обмін ресурсами взаємодіючих сторін; 5) ґрунтується на постулаті відкритості та прозорості під час прийняття рішень, навіть за умов наявності кризи;

– в аспекті підвищення результативності реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні (наприклад, виіршення проблем: а) відсутності акцентуації на превентивній складовій реалізації публічного адміністрування в Україні, що проявляється браком статечного планування та оцінювання ймовірності наслідків від прийнятих управлінських рішень; б) ресурсного дефіциту держави, який обумовлений нераціональним використанням бюджетних коштів, корупційною складовою, відсутністю середнього класу, низьким рівнем промислового та науково-технологічного розвитку, зростанням зовнішнього боргу, неефективною податковою політикою та стрімким розвитком тіньової економіки тощо; в) низького і неадекватного рівня оплати праці публічних службовців; г) інституційної неспроможності уряду діяти послідовно та передбачливо; д) недотримання нормотворцями вимог щодо «якості закону», що є основною причиною їхньої неефективності; е) недосконалості інституту відповідальності за прийняття управлінських рішень; ж) не сформованості механізмів міжвідомчих взаємодій, які мають забезпечувати узгодженість та координованість прийняття рішень на різних управлінських рівнях; з) дисбалансу впливу між центральним і місцевим рівнями управління, що породжує обмеження вільного вираження місцевих потреб та позбавляє локальний рівень управління можливості впливати на загальнонаціональну стратегію розвитку) запропоновано опрацювати це питання комплексно та спеціалізовано, зокрема у спосіб розробки та реалізації

Концепції становлення антикризового публічного адміністрування в Україні, Стратегії реалізації антикризового публічного адміністрування в Україні на визначений період, а також плану заходів, необхідних для виконання її положень.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що сформульовані й аргументовані в дисертаційному дослідженні висновки, теоретичні положення та конкретні пропозиції використовуються та можуть бути використані у:

- науково-дослідній сфері – для подальшого наукового вивчення теоретико-методологічних проблем науки адміністративного права і процесу (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

- практичній діяльності – для вдосконалення чинного законодавства в частині підвищення результативності реалізації механізмів антикризового публічного адміністрування в Україні;

- освітньому процесі – під час розроблення та викладання навчальної дисципліни «Адміністративне право та процес: доктринальні та практичні проблеми (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права).

Достовірність і обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій забезпечується:

- комплексним застосуванням раціональної сукупності дослідницьких методів пізнання соціальних процесів і явищ у сферах дії держави та права для аналізу і характеристики нормативно-правових актів і наукових праць, присвячених теоретичним, нормативним і практичним аспектам вирішення актуальних проблем становлення та розвитку антикризового публічного адміністрування в Україні;

- застосуванням методологічних принципів об'єктивності і неупередженості аналізу та критичного осмислення досліджуваного матеріалу;

- аргументованою науковою полемікою з іншими вченими в тексті дисертації;

- використанням положень чинного законодавства України, а також офіційних аналітичних і статистичних матеріалів, довідкових видань та юридичної публіцистики;

- послідовністю та логікою викладення здобувачем матеріалу, його аргументованістю;

- відповідністю висновків роботи і отриманих результатів поставленим завданням та доведенням сформульованих пропозицій до рівня їх можливого використання у практиці;

- рівнем репрезентативності емпіричного матеріалу.

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана Рудяком Іваном Сергійовичем самостійно. Усі сформульовані положення та висновки є результатом особистих досліджень дисертанта. Використані в дисертації ідеї, положення чи гіпотези інших авторів мають відповідні посилання і використані лише для підкріплення ідей здобувача або відповідної наукової полеміки.

Апробація матеріалів дисертації. Підсумки розроблення проблеми загалом, окремі її аспекти, одержані узагальнення та висновки оприлюднено під час проведення круглого столу «Правові основи відшкодування збитків від російської агресії: колективні та індивідуальні механізми» (м. Київ, 8 грудня 2023 року) та на двох науково-практичних конференціях: «Пріоритетні напрями розвитку юридичної науки в умовах сьогодення» (м. Київ, 13–14 березня 2023 року), «Реформування українського законодавства: проблемні питання та шляхи їх вирішення» (м. Київ, 07–08 лютого 2024 року).

Публікації. Основні результати дисертації, висновки та пропозиції знайшли відображення у чотирьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також трьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Наукові праці Рудяка І.С., опубліковані за результатами дисертаційного дослідження, відповідають вимогам п.п. 8 і 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

Всі представлені наукові публікації здобувача зараховуються за темою дисертації, а саме:

1. Рудяк І.С. Щодо доцільності становлення та розвитку антикризового публічного адміністрування як новітньої форми вирішення питань публічного значення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 12. С. 603–605. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/145>

2. Рудяк І.С. Розгляд сервісної ідеї в еволюції становлення системи публічного адміністрування України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2023. Вип. 5. С. 186–192. DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.5.31>

3. Рудяк І.С. Парадигмальні особливості детермінації змісту та сутності публічного адміністрування в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. №6. С. 121–127. DOI <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2023-6-20>

4. Рудяк І.С. Стійкість публічного адміністрування в Україні: аналіз детермінант. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Вип. 81. Ч. 2. С. 208–214. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.2.32>

5. Рудяк І.С. Вплив російської агресії на становлення та розвиток інституту антикризового публічного адміністрування в Україні. *Правові основи відшкодування збитків від російської агресії: колективні та індивідуальні механізми: матеріали круглого столу* (м. Київ, 08 грудня 2023 року). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 84–86.

6. Рудяк І.С. Основи теоретичного вивчення антикризового публічного адміністрування в Україні. *Пріоритетні напрями розвитку юридичної науки в умовах сьогодення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м.

Київ, 13–14 березня 2023 року). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2023. С. 131–133.

7. Рудяк І.С. Принципи антикризового публічного адміністрування в Україні. *Реформування українського законодавства: проблемні питання та шляхи їх вирішення*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 07–08 лютого 2024 року). Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2024. С. 71–73.

Оцінка мови і стилю дисертації. Дисертація написана науковим стилем, українською мовою. Наукові положення, висновки та рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність дисертації встановленим вимогам і визначеній спеціальності. Форма і зміст дисертації та анотації відповідають вимогам, що встановлені Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

Дисертація є цілісною, завершеною, кваліфікованою працею, в якій містяться висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні і практичні результати та наукові положення, що характеризуються єдністю змісту і свідчать про особистий внесок здобувача в юридичну науку.

Анотація дисертації є узагальненим коротким викладом її основного змісту. В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та практичного значення, що дає повне уявлення про виконану здобувачем роботу. Обсяг дисертації та анотації, а також зміст роботи відповідають встановленим вимогам.

Засади антикризового публічного адміністрування в Україні – є напрямом, який віднесено до спеціальності 081 «Право».

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні»

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Рудяка Івана Сергійовича відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету

Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40.

3. Рекомендувати дисертацію Рудяка Івана Сергійовича на тему «Засади антикризового публічного адміністрування в Україні» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 081 «Право».

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 11, проти – 0, таких, що утримались – 0; здобувач Рудяк І. С. – не голосував.

**Головуючий на засіданні –
доктор юридичних наук, професор,
завідувач відділу
Науково-дослідного інституту
публічного права**

С.С. Овчарук